

Opinnäytetyö (AMK)

Esittävä taide/ Musiikki

2020

Mikko Perälä

ANSIOTYÖT JA AMMATTIIN TÄHTÄÄVÄT OPINNOT

– päätoimisen muusikon työn ja musiikin alan
korkeakouluopintojen yhdistämisen haasteet

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Esittävä taide/ Musiikki

2020 | 18 sivua, 2 liitesivu

Mikko Perälä

ANSIOTYÖT JA AMMATTIIN TÄHTÄÄVÄT OPINNOT

– Päätoimisen muusikon työn ja musiikin alan korkeakouluopintojen yhdistämisen haasteet

Tämä opinnäytetyö on kaksiosainen sisältäen taiteellisen ja kirjallisen osion. Opinnäytetyön taiteellinen osio on 29.4.2015 pidetty tutkintokonsertti Sigyn-salissa Turussa (Liite 1). Se on tämän opinnäytetyön painotettu osio.

Opinnäytetyön kirjallisessa osiossa tekijän tavoitteena on opinnäyteprosessin avulla selvittää itselleen ammattiin tähtäävien korkeakouluopintojen aikana tekemiensä valintojen vaikutusta ja niiden seurauksia. Opinnäytetyössä tarkastellaan tekijän matkaa muusikkona ja perehdytään syihin, jotka ovat johtaneet työuran aikana suoritettujen korkeakouluopintojen viivästymiseen.

Tutkimusmenetelmänä käytetään lähdemateriaaliin tutustumista, itsereflektiota sekä asioita aukikirjoittamalla niistä tietoiseksi tulemista.

Kirjoitusprosessin tuloksena syntyneitä havaintoja ja ymmärrystä hyödynnetään tekijän tulevissa jatko-opinnoissa. Opinnäytetyön aikana löytyneitä keinoja käyttämällä tekijä menestyy todennäköisesti tulevissa opinnoissaan entistä paremmin.

ASIASANAT:

ansiotyö, korkeakouluopiskelu, opiskelun haasteet, työ ja opiskelu

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Performing Arts/ Music

2020 | 18 pages, 2 appendices

Mikko Perälä

GAINFUL EMPLOYMENT AND PROFESSION STUDIES

- Challenges of combining full-time musician's work with higher education studies in the field of music

This thesis is twofold including an artistic and literary section. The artistic section of the thesis is a degree concert held on 29 April 2015 at Sigyn Hall in Turku (Annex 1). It is the weighted section of this thesis.

In the written sections of the thesis, the author aims to clarify the impact and their consequences of the choices he has made in the course of college studies for the profession. The thesis examines the author's journey as a musician and familiarizes himself with the reasons that have led to the delay in college studies completed during the working career.

The research method involves acquaintance with source material, self-reflection, as well as making aware of things.

The observations and understanding created as a result of the writing process will be utilized in the author's future graduate studies. Using the means found during the thesis, the author is likely to be more successful in his future studies.

KEYWORDS:

gainful employment, higher education, study challenges, work and study

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 MUUSIKON TYÖN HAASTEET	6
2.1 Työ sotilassoittokunnassa	6
2.2 Työkokemukset kaupunginorkesterissa	9
3 KORKEAKOULUOPISKELUN HAASTEET	11
4 ANSIOTYÖN JA OPISKELUN YHDISTÄMISEN HAASTEET	14
5 LOPUKSI	16
LÄHTEET	18

LIITTEET

Liite 1. Tutkintokonsertin juliste, käsiohjelma ja tallenteen Youtube-linkki

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on kaksiosainen sisältäen taiteellisen ja kirjallisen osion. Opinnäytetyöni taiteellinen osio oli käyrätorven B-kurssitutkintokonsertti 29.4.2015. Konsertin ohjelma ja juliste sekä tallenteen youtube-linkki ovat tämän kirjallisen opinnäytetyön liitteenä (Liite 1). Esitin konsertissa kaksi soolokappaletta pianisti Päivi Nummelinin kanssa. Lisäksi esitin kamarimusiikkia puhallin- ja vaskikvintetillä, johon olin koonnut kanssani esiintymään kollegoja Laivaston soittokunnasta ja ystäviäni, joihin olen tutustunut muusikon ammatin taipaleella. Konsertissa esiintyi myös käyrätorvisti Jenni Lamminen.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osiossa katson taaksepäin omaa polkuani muusikkona ja opiskelijana. Kerron kokemuksistani muusikon työssä ja sen ohella tapahtuvasta musiikin korkeakouluopiskelusta. Valitsin kyseisen aiheen, koska koko muusikon urani ajan olen ollut taiteellisen alan korkeakoulussa kirjoilla onnistumatta suorittaa yhtäkään korkeasteen ammattitutkintoa.

Tavoitteeni on opinnäyteprosessin avulla selvittää itselleni tekemieni valintojen vaikutusta ja niiden seurauksia ammattiin tähtäävien opintojeni aikana. Pyrin siihen, että tätä kirjallista opinnäytetyötä kirjoittaessani prosessoisin niitä asioita, jotka ovat hankaloittaneet, hidastaneet ja lopulta pysäyttäneet opiskeluni. Samalla tulen niistä tietoisiksi ja sitä kautta opin välttämään aiemmin jo moneen kertaan tekemäni virheet ja tekemään jatkossa parempia valintoja, suunnittelemaan ajankäyttöni entistä tarkoituksenmukaisemmin ja priorisoimaan asioita, joihin panostan kulloinkin käytettävissä olevia resursseja ja voimavarojani. Tarkoitukseni on alemman korkeakoulututkinnon suorittuani jatkaa vielä kohti ylempää korkeakoulututkintoa.

Tässä opinnäytetyössä pyrin löytämään vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Mitä vaikutuksia päätoimisen ansiotyön ja päätoimisen opiskelun yhdistämisellä on? Mitä valintojen seurauksista voi oppia? Mitä voisi tehdä toisin ja miksi? Miten pystyn tulevaisuudessa vaikuttamaan opintojen etenemiseen?

Pidän valitsemaani opinnäytetyön aihetta tärkeänä, koska haluan tulevaisuudessa opiskella ja kehittyä vielä lisää.

2 MUUSIKON TYÖN HAASTEET

Tässä luvussa käyn läpi kokemuksiani muusikon urallani sotilassoittokunnassa ja kaupunginorkesterissa. Kerron myös kokemistani fyysisistä ja psyykkisistä haasteista.

Aloin ajatella muusikon ammattiin tähtäävää uraa tiedostamattani vuonna 2003 lokakuussa, kun sain suoritettua asepalveluksen Lahdessa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa. Kotiuduttuani varusmiessoittokunnasta minulla ei ollut työpaikkaa eikä opiskelupaikkaa. Silloinen soitonopettajani sai houkuteltua minut konservatorioon suorittamaan muusikon ammattiopintoja.

Entinen soitonopettajani opetti minulle, että muusikko on parhaimmillaan 50-vuotiaana. Hänen mukaansa siihen ikään asti opitaan koko ajan lisää ja kehitytään. Sen jälkeen keskityttään siihen, että hallitaan opitut asiat eläkkeelle pääsyyn saakka. Hän ei ollut itse tässä mielessä hyvä esimerkki, koska kehittyi muusikkona vielä yli 60-vuotiaanakin. Mielestäni on tärkeää tiedostaa omat heikkoutensa ja oppia kääntämään ne vahvuuksiksi.

2.1 Työ sotilassoittokunnassa

Olen työskennellyt Puolustusvoimissa sotilasmusiikin alalla yli 13 vuotta. Aloitin työurani Niinisalossa sittemmin jo lakkautetussa Satakunnan sotilassoittokunnassa marraskuussa 2006 käyrätorven varaäänentohtajana. Olin töiden alkaessa kolmannen vuoden opiskelija Turun ammattikorkeakoulussa musiikkipedagogin tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Opinnot olivat edenneet toisen vuoden loppuun asti kohtalaisen hyvällä vauhdilla. On kuitenkin ymmärrettävää, että opintojen suorittaminen vaikeutuu, kun työpaikka on 200 kilometrin päässä opiskelupaikasta. Niinisalossa työskennellessäni minulla oli kaksi asuinpaikkaa. Yövyin välillä vanhempieni luona 50 kilometrin päässä Niinisalosta ja kävin kaksi kertaa viikossa opintojen takia Turussa.

Kuukausi töiden aloittamisen jälkeen tapasin nykyisen vaimoni ja Turussa käyntini muuttui siten, että kävin siellä niin usein kuin kykenin. Vanhempieni luona ollessani rakensin heidän kellariaan ja Turussa ollessani vietin aikaa tuoreen tyttöystäväni kanssa. En osannut, ja alitajuisesti en ehkä hallunutkaan, silloin järjestää aikaa opiskelulle. Työpäi-

vien aikana käytin kuitenkin aikani tehokkaasti käyrätorvensoittoa harjoitellen. Sen lisäksi kävin mahdollisuuksien mukaan soittotunneilla. Soittotaitoni kehittyi hyvää vauhtia, ja siitä oli hyötyä tulevaa uraani silmälläpitäen Puolustusvoimissa.

Pienen hidasteen kehittymiselleni muusikkona aiheutti työaikana suoritettu aliupseerikurssi, joka kuuluu kantahenkilökunnan velvoitteisiin, jos kurssia ei ole suoritettu varusmiespalveluksen aikana. Aliupseerikurssilla opiskelin johtamista ja minulle määrätyn viestilinjan opintoja. Tämän lisäksi olin mukana soittokunnan tärkeimmillä keikoilla.

Kaiken työstä ja ajamisesta johtuvan väsymyksen ja stressin vuoksia aloin jo huolestua omasta terveydentilastani ja selvisikin, että minulla on kohonnut verenpaine ja siihen aloitettiin lääkitys.

Laivaston soittokunnassa aukesi vuonna 2008 käyrätorven äänenjohtajan paikka. Koesoittoon osallistui minun lisäksi yksi henkilö. Onnekseni minä voitin koesoiton. Aloitin Laivaston soittokunnassa syyskuun alussa vuonna 2008. Juuri ennen Laivastoon siirtymistä kesäloman alussa kehoni ilmoitti omalla tavallaan, että olin tehnyt liian paljon töitä. Minulle tuli TIA-kohtaus eli aivojen ohimenevä verenkiertohäiriö. Tämän aiheuttajaksi todettiin rytmihäiriö ja korkea verenpaine. Jouduin reilun kuudauden mittaiselle sairauslomalle ja verenpainelääkitystäni tarkistettiin. Sairasloman päättymisen jälkeen siirryin melkein suoraan Laivastoon.

Työ Laivastossa oli huomattavasti haastavampaa kuin Niinisalossa ollessani. Minun sektiooni kuului kaksi jo herrasmiehen ikään päässyttä kokenutta käyrätorvistia. Kummallakin heistä oli jo pitkä ura takana. Toisen koko ura oli vietetty soitto-oppilaskoulua myöden puolustusvoimissa ja toinen oli saanut koulutuksen Sibelius-Akatemiassa, joka oli kylläkin jäänyt kesken, hän oli ollut virassa kahdessa eri kaupunginorkesterissa ennen Puolustusvoimiin siirtymistä. Minun kokemattomuudestani huolimatta he ottivat minut hyvin vastaan ja kannustivat oppimaan äänenjohtajuutta ja kartuttamaan omaa soittotaitoani.

Yritin viedä opintoja samalla eteenpäin ja onnistuinkin siinä melko hyvin. Kävin ahkerasti soittotunneilla ja tähtäsin siihen, että onnistuisin Sibelius-Akatemian pääsykokeissa. Osallistuin keväällä 2009 pääsykokeisiin ja minut hyväksyttiin opiskelijaksi 2009 syksyllä 5,5-vuotiseen opinto-ohjelmaan.

Käynnit Helsingissä opiskelemassa ja työ äänenjohtajana Laivastossa olivat vaativia eikä työnantajajan ymmärrys antaa vapaata opintojen vuoksi aina toiminut. Yritin hetken

aikaa yhdistää lukuaineita, soittotunteja ja työtä, mutta aika nopeasti ymmärsin, ettei minusta ollut siihen ja jätin käytännössä lukuaineet kokonaan pois ja keskityin vain soittamiseen. Ajattelin, että onhan soittaminen juuri sitä, mitä todellisuudessa työssäni tarvitsen.

Puolustusvoimissa työntekijän velvollisuuksiin kuuluu myös suorittaa niin sanottuja virkaurakursseja. Ne sisältävät puolustushaaraopintoja, jotka ovat sotilasmusiikkiopintoja. Minun kohdallani ne olivat merivoima- ja toimialaopintoja. Näitä opintoja on kolmea eri tasoa. Riippuu tehtävästä, kuinka monta eri tasoa näistä opinnoista täytyy suorittaa. Äänenjohtajan tarvitsee suorittaa kaksi tasoa.

Ensimmäiset sotilasmusiikkiopinnot olivat vuonna 2011 syksyllä, ja ne suoritin yhdeksän viikon aikana Lahdessa. Näihin opintoihin sisältyi myös oman instrumentin taitojen kehittämistä, minkä vuoksi pääsin käymään normaalisti soittotunneilla silloin. Puolen vuoden päästä sotilasmusiikkiopinnoista pääsin aloittamaan puolustushaaraopinnot Merisotakoulussa Santahaminassa. Nämä opinnot eivät sisältäneet musiikkiopintoja ollenkaan ja minulla oli täysi työ, että sain pidettyä itseni edes kohtalaisessa soittokunnossa, koska iltaisin jouduin opiskelemaan merivoimiin liittyviä asioita aika paljonkin, että suoriutuisin hyväksytysti kurssin aikana järjestetyistä kokeista. Lisäksi olin epäonnistunut edellisenä vuotena sotilailta vaadituissa kuntotesteissä. Sen vuoksi olin joutunut kehitysrinkiin tarkkailtavaksi, joten jouduin käyttämään aikaani myös oman fyysisen kunnon ja eritoten juoksukunnon nostamiseksi. Motivaatiotani kurssin suorittamiseksi lisäsi tieto tulevasta palkankorotuksesta, kunhan suorittaisin kaikki osa-alueet hyväksytysti.

Kurssin suoritettuaani palasin soittokuntaan ja panostin taas oman soittotaitoni kehittämiseen. Tällöin suoritin Sibelius-Akatemiaan kandidaatin tutkintoon vaadittavan käyrätorvensoiton B-kurssin. Ikävä puoli oli se, ettei minulla tuolloin ollut juurikaan muita kursseja suoritettuna kandidaatin tutkintoa varten, joten opiskelu periaatteessa keskeytyi tähän. Minulla ei ollut silloin mahdollisuutta keskeyttää työntekoa ja muuttaa Helsinkiin tekemään puuttuvia kirjallisia opintoja.

Opinnot jatkuivat kuitenkin Laivastossa ja lähdin suorittamaan lisää sotilasmusiikinopintoja Lahteen. Vietin siellä 10 viikkoa panostaen omaan soittooni. Kurssilta pääsyn jälkeen minulle oli tiedossa Laivastossa uusi soolosoittajan tehtävä, mikä toi mukanaan vastuuta Laivaston soittokunnan kehittamisestä. Työpäivät alkoivat täytyä nopeasti kaikenlaisilla erilaisilla palavereilla.

Seuraavaksi vuorossa olivat taas puolustushaaralliset opinnot Suomenlinnassa. Näiden opintojen haasteeksi koitui työskentelyni Turun kaupunginteatterissa, jossa harjoitukset alkoivat samana päivänä kuin kurssi Suomenlinnassa. Ajoin käytännössä 10 viikon ajan Helsinki-Turku väliä niin, että aamulla lähdin ajamaan 5.30 Turusta, jotta ehtisin ajoissa oppitunnille. Sieltä palasin kovalla kiireellä viimeisen oppitunnin jälkeen takaisin Turkuun, että ehtisin klo 19 alkavaan harjoitukseen tai näytökseen Turun kaupunginteatterissa.

Kun puolustushaaraopinnot oli tehty, ei kulunut kovin kauaa, kun minut nimitettiin Laivaston soittokunnan konserttimestariksi. Tehtävä oli ollut kovin tuulinen viimeiset vuodet ja itseäni jännitti, miten siitä selviäisin. Välillä se jännittää minua vieläkin. Tehtävä sisältää paljon palavereita, henkilöstön ongelmien ratkomista, soittokunnan toimintatapojen kehittämistä ja oman esimerkin näyttämistä. Minun pitäisi olla koko ajan kehittämässä itseäni niin käyrätorvistina, muusikkona kuin esimiehenäkin. Tämä työ on todella aikaa vievää ja omaa jaksamista kuluttavaa. Tämän ohella opintojen tekeminen omalla kohdallani tuntuu edelleen hyvin raskaalta. Nyt, kun olen ollut reilut kolme vuotta konserttimestarin tehtävässä, en enää tiedä, onko se minua varten. Välillä tuntuu, että annan kaiken energian työpaikan asioiden kehittämistyölle oman vapaa-aikani, soittotaitoni kehittämisen ja oman hyvinvointini kustannuksella. Kun pääsen töistä, niin joko pyörittelen vaan työasioita mielessäni, tai sitten yksinkertaisesti en jaksa keskittyä mihinkään.

2.2 Työkokemukset kaupunginorkesterissa

Kokemukseni työskentelystä kaupunginorkesterissa ei ole niin laaja kuin sotilassoittokunnassa. Olen tehnyt pitkäaikaisia sijaisuuksia Turun filharmonisessa orkesterissa ja Pori Sinfonietassa. Työskentelen tätä opinnäytetyötä kirjoittaessanikin Turun filharmonisessa orkesterissa.

Omalla kohdallani työskentely sotilassoittokunnassa ja kaupunginorkesterissa eroavat toisistaan huomattavasti. Olen iloinnut siitä, että minun ei ole työssäni viimeisen kahden kuukauden aikana tarvinnut tehdä muuta kuin soittaa. On ollut virkistävää, kun olen saanut panostaa vain itseäni ja oman instrumenttini hallitsemiseen. Kaupunginorkesterissa työskentelemisessä on toki omat haasteensa. Minusta tuntuu, että soittaminen kaupunginorkesterissa on paljon, jos mahdollista, niin vieläkin viimeistellympää ja tarkempaa kuin Laivaston soittokunnassa. Välillä omat stemmat ovat niin vaikeita, että vaikka minulla on ollut kuukausi aikaa muiden töiden ohessa valmistautua, niin en ole kyennyt

oppimaan mielestäni riittävän hyvin kaupunginorkesterissa esitettävien kappaleiden kaikkein vaikeimpia kohtia. Silloin olen kokenut riittämättömyyttä ja tuntenut olevani oman sektioni heikoin lenkki.

Kaupunginorkesterissa käyrätorvisektio on erittäin selvästi jaettu mataliin ja korkeisiin stemmoihin. 1. ja 3. torvi soittavat korkeita stemmoja ja 2. ja 4. torvi matalia stemmoja. Itse soitan tällä hetkellä 2. torvea. Laivastossa tai puhallinorkesterissa ei varsinaisesti ole niin isoa eroa käyrätorvispektioiden stemmojen välillä, tai siellä ei ainakaan matala torvi joudu soittamaan niin vaikeita, herkkiä ja kuuluvia osuuksia. Tämä on tuonut myös haasteita itselleni, koska en ole matalan torven spesialisti. Edellisen pidemmän sijaistamisen aikana soitin 3. torvea.

Terveydelliset haasteet

Muusikon ammatissa toimimisen haasteita omalla urallani on ollut fyysinen ja psyykinen kestävyys ja niiden asettamat rajoitteet. Olin kärsinyt useamman vuoden soittamisen aiheuttamasta kovasta päänsärystä, ennen kuin onnistuin hakeutumaan sellaiselle lääkärille, joka otti kipuni vakavasti. Päänsärkyjen aiheuttajaksi todettiin limakalvojen vähäyksenäönteloissa, jotka olivat kärsineet tupakanpoltosta. Lisäksi ilmeni käyrätorvensoitosta johtuvia vaurioita ja staattisen soittoasennon aiheuttama niskalihasten jumiutumisen. Nämä oireet olen saanut kuriin lopettamalla tupakanpolton ja noudattamalla fysioterapeutin kuntoutusohjeita. Minulla on ollut myös niin soittoharjoituksissa kuin bussissa tapahtuneesta paljosta istumisesta johtuvia selkävaivoja. Niitä olen hoitanut on myös liikunnan avulla.

Psyykkiset haasteet ilmenevät itselläni stressinä. Taipumuksistani ja omista ajattelutavoistani johtuen minulla on monta tapaa pitää yllä stressiä. Olen murehtinut sitä, että aiheuttavatko fyysiset rajoitteet sellaisen tilanteen, etten pysty jatkamaan muusikon uraa soittajana. Lisäksi pidän koko ajan vaatimustason niin korkealla, etten osaa nauttia onnistumisista. Koko ajan on harjoiteltava, opittava uutta ja tultava paremmaksi soittajaksi. Näiden lisäksi olen kärsinyt aina välillä esiintymisjännityksestä. Esiintymistilanteessa ajattelen usein sitä, että mitähän muut ajattelevat, jos soitan väärin. Epäonnistumisen pelko saattaa tuoda niin vahvoja reaktioita kehooni, että soitto vaikeutuu huomattavasti.

3 KORKEAKOULUOPISELUN HAASTEET

Opiskelu taiteenalalla korkeakoulussa voi olla erittäin haastavaa ja aikaa vievää. Sain huomata tämän itse opintojen alkumetreillä Turun ammattikorkeakoulussa. Tällä opiskelun tasolla oletuksena on, että opiskelijalla on hallussaan tietyn tason tiedot. Aloittaessani opiskelut olin 21-vuotias. Olin itse suorittanut musiikkiopiston perusopinnot vuonna 1999, enkä ollut sen jälkeen tehnyt mitään teoriaopintoja eli nykytermeillä ilmaistuna musiikin hahmotusaineiden opintoja. En ole myöskään ollut näissä aineissa koskaan erityisen lahjakas, eli olen aina joutunut näkemään niiden eteen paljon vaivaa, että saisin kurssit suoritettua hyväksytysti. Tämä aiheutti sen, että en pärjännyt niissä, kuten musiikin kirjoittamisessa, musiikin analyysissä ja säveltapailussa.

YTHS:n yhteisöterveyden ylilääkäri Kristina Kuntun mukaan ”*Opiskelu on vaativaa henkistä luovaa työtä, joka motivaation ohella edellyttää mm. oma-aloitteisuutta ja uskoa omiin mahdollisuuksiin, hyvää keskittymiskykyä sekä pitkäjänteisyyttä ja kykyä hallita laajojakin kokonaisuuksia. Psykkinen kuormittuneisuus (stressi, sopeutumisvaikeudet) ja mielenterveydenhäiriöt, joihin liittyy mm. aloitekyvyttömyyttä, keskittymisvaikeuksia, itsetunnon laskua ja elämää rajoittavaa ahdistuneisuutta ovat opiskelukyvylle erityisen haitallisia. Työkyky ei aina ole sama kuin opiskelukyky.*” (Kunttu K. 2016)

Kuntun tekstiä lukiessani koin jonkinasteista helpotuksen tunnetta. Huomasin, että ehkä opiskelujeni loputtomalle venymiselle sittenkin saattaisi löytyä jokin muu syy kuin saamattomuuteni. Olen aina kokenut pystyväni tarttumaan työhön, mutta tiettyjen opintotehtävien aloittaminen on tuntunut ylivoimaiselta.

Olen usein miettinyt, olenko alunperinkään valinnut elämässäni oikean uran. Olen kysynyt itseltäni, olisiko musiikki sittenkin pitänyt jättää vaan harrastukseksi eikä lähteä suinpäin ilman tarkempaa pohdintaa opiskelemaan alaa, millä en tule ikinä olemaan huipulla. Useasti olen miettinyt, olenko oikeasti ansainnut tämän kaiken, mihin olen omasta mielestäni olemattomalla osaamisella ja panostuksella päässyt. En ole vielä täysin selvillä, mistä tämä itseni aliarvioiminen johtuu.

Minulla on sellainen käsitys, että olen nuoruudessani ja urani alkuaikoina panostanut vähemmän itseni kehittämiseen muusikkona kuin monet muut musiikin ammattilaiset keskimäärin. Mielestäni olen selvinnyt vähällä harjoittelulla siihen asti, kunnes aloitin

opinnot Sibelius-Akatemiassa. Silloinen opettajani piti ainoastaan ryhmätunteja. Jokaisella tunnilla minua hävetti todella paljon, koska omasta mielestäni soitin paljon huonommin kuin keskimäärin viisi vuotta nuoremmat kanssaopiskelijat.

Puupponen ja Korhonen kirjoittavat julkaisussa Nexus-opas Otetta opintoihin, että opintojen mielekkyyteen ja merkityksellisyyteen liittyviä kokemuksia on lähestytty tutkimuksessa erityisesti opiskeluun liittyvien orientaatioiden avulla. On määritelty neljä erilaista orientaatiota, akateemisen, ammatillisen, henkilökohtaisen ja sosiaalisen orientaation, jotka kaikki kuvaavat hyvin erilaisia tapoja suhtautua opintoihin. Ammatillisen orientaation omaksunut opiskelija keskittyy tulevaisuuteen ja hankkii koulutuksen erityisesti tulevaa uraa ajatellen. Akateemisesti orientoitunut opiskelija puolestaan kokee erityisesti opintojen sisällöt kiinnostavina ja hänelle myös akateeminen ura saattaa näyttytyä houkuttelevana vaihtoehtona. Henkilökohtaisen orientaation omaksunut opiskelija on puolestaan kiinnostunut ennen kaikkea itsensä kehittämisestä ja näköalojen laajentamisesta siinä missä sosiaalisesti orientoitunut pyrkii auttamaan muita tai nauttimaan opiskelija-elämän tuottamasta sosiaalisuudesta. (Puupponen, Korhonen 2014)

Aloittaessani opinnot Turun ammattikorkeakoulussa olin juuri muuttanut toisesta kaupungista Turkuun. Olen persoonana erittäin ekstrovertti ja omalla kohdallani mukavinta koulun käynnissä on tutustuminen uusiin ihmisiin ja ystäväystyminen heidän kanssaan. Olen ollut ja olisin varmasti vieläkin sosiaalisesti orientoitunut opiskelija. Kahden ensimmäisen opiskeluvuoden aikana työskentelin iltaisin ja viikonloppuisin, mutta silti minulta löytyi aina aikaa tavata ystäviäni, joihin olin tutustunut koulussa. Tilanne muuttui radikaalisti, kun otin vastaan työpaikan 200 kilometrin päästä Turusta. Opintojen tekeminen etänä ei ollutkaan mielestäni enää kiinnostavaa, kun en voinut samalla tavata ystäviäni. Tällöin orientaationi opiskelija kohtaan muuttui henkilökohtaiseksi, mutta kuitenkin vain soitonopiskelun osalta. Suurin syy omien opintojeni hidastumiseen ja keskenjäämiseen on ollut se, että orkesterimuusikkona toimiminen, eli työ, jota minä teen, ei edellytä korkea-asteen ammattitutkintoa. Puolustusvoimissa, missä itsekin työskentelen, edellytetään toisen asteen ammattitutkintoa, eikä tutkinnon tarvitse olla edes taiteen alalta. Tämä on vaikuttanut ainakin alitajuisesti omaan opiskelumotivaatiooni. Jotta voi toimia orkesterimuusikkona, täytyy ainoastaan olla paras tehtävään pyrkivistä ja onnistua koesoitossa kyseisenä koesoittopäivänä.

Korhosen ja Rautapuron mukaan: ”Opintojen priorisointi liittyy kysymyksiin siitä, kuinka tärkeinä opiskelijat pitävät opintojaan ja keskittyvätkö he niihin vai esimerkiksi työhön,

perheeseen tai muihin samanaikaisiin opintoihin. Toisin sanoen, kuinka paljon he antavat opinnoilleen aikaa. Mikäli opiskelija priorisoi elämässään opintojen sijaan jotain muuta osa-aluetta, opinnot saattavat kärsiä ja hidastua. Opintojen priorisoimattomuus on tyypillistä juuri hitaasti eteneville ja opiskelemattomille opiskelijoille ja se on usein yhteydessä koettuihin ongelmiin opintoihin sopeutumisessa ja niiden hallinnassa. Opintojen priorisoimattomuus tiedostetaan nykyisellään melko huonosti, joten myös siihen vaikuttaminen on hankalaa. Lisäksi monet opintojen priorisoimattomuuteen liittyvät seikat ovat opiskelijan elämäntilanteeseen tai talouteen liittyviä yliopiston ulkopuolisia tekijöitä, jolloin niihin puuttuminen on vaikeaa.” (Korhonen & Rautopuro 2012.)

Kun aloitin työskentelyn musiikin alalla, opiskelun priorisointi loppui melkein kokonaan. Olin tehnyt monipuolisesti eri alan töitä monella eri työnantajalla, joten työhön käytettävä ajankäyttö sinänsä ei tullut silloin minulle yllätyksenä. Eniten sopeutumisvaikeuksia minulle aiheuttivat työmatkoihin kuluva aika ja opiskelusta johtuvat henkiset ja taloudelliset vaikutukset. Pahimmillaan käytin päivässä työmatkoihin viisi tuntia. Tiet olivat 90 prosenttisesti pieniä ja niiden ympäristöt hirvieläinten kansoittamia. Useista lähelläpiti-tilanteista huolimatta onnistuin selviämään ilman suurempia onnettomuuksia. Priorisointini kohde muuttui. Priorisoin kaiken energiani työhön ja työmatkasta selviämiseen, mikä aiheutti sen, etten enää kyennyt tai osannut priorisoida aikaa opintoihin.

4 ANSIOTYÖN JA OPISKELUN YHDISTÄMISEN HAASTEET

Ansiotyö on työtä, josta saadaan tuloja. Vanhanen-Nuutinen ym. (2018) JA EUROSTUDENT VI -aineiston tulosten mukaan suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden työssäkäynti lukuvuoden aikana ei nykypäivänä ole sen yleisempää kuin muualla Euroopassa. Päätoimisina opiskelijoina itseään pitävistä noin 45 % (pelkistä amk-opiskelijoista 47 %) käy opintojensa ohessa ansiotyössä (Vanhanen-Nuutinen ym. 2018, s.19).

Näin on ollut myös minun kohdallani. Olen tehnyt opiskelun ohella töitä jo lukion toiselta luokalta asti. Työnteko iltaisin ja viikonloppuisin kaupanalalla mahdollisti sen, että muutin itsenäisesti asumaan heti 18 vuotta täytettyäni. Kohdallani työnteko kaupanalalla jatkui korkeakouluopintojen ohella ilta- ja viikonloppupainotteisesti. Koulun kesälomalla tein pitkiä päiviä asfalttityöntekijänä.

Tilastokeskuksen artikkelissa Stressi haittaa korkeakouluopiskelijan opintoja mainitaan, että merkittävimpiä korkeakouluopiskelijoiden opintoja hidastavia syitä olivat työssäkäynti ja tämän ohella elämäntilanne tai erilaiset henkilökohtaiset syyt. Niistä yliopisto-opiskelijoista, jotka olivat edenneet opinnoissaan omia tavoitteitaan hitaammin, yli puolet vastasi, että syy oli työssäkäynnissä. (Saarenmaa ym. 2011)

Saarenmaan ym. 2010 opiskelijatutkimuksesta ilmeni, että suomalaiset korkeakouluopiskelijat siirtyvät työelämään jo opintoaikana. Korkeakouluopiskelijoista 60 prosenttia käy ansiotyössä lukukauden aikana. Heistä puolet työskentelee säännöllisesti ja puolet epäsäännöllisesti. (Saarenmaa ym. 2010)

Nykypäivänä opiskelijoiden työnteon voisi kuvitella yleistyvän entisestään, kun elinkustannukset kasvavat ja halu kiinnittyä työmarkkinoille lisääntyy työelämän muutoksissa. (Pyykkinen 2018)

Vuosi 2006 oli itselleni käännteentekevä, sillä aloitin silloin musiikkialan vakituiset kokoaikaiset työt. Musiikin alalla työllistyminen täysipäiväisesti, eli säännöllisen kuukausipalkan saaminen, ei ole itsestäänselvyys. Tämän vuoksi työpaikasta kieltäytyminen tuolloin ei mielestäni olisi ollut varteenotettava vaihtoehto.

Kun olin ollut kuusi kuukautta kokoaikaisesti musiikkialan töissä huomasin, että koulunkäyntini oli käytännössä pysähtynyt. Kaikki energiani oli mennyt soiton harjoitteluun, työhöni liittyvään konsertoimiseen ja matkustamiseen.

Opintojen eteenpäin viemiseen saattaa tulla iän lisääntyessä myös muita haasteita, kuten omalla kohdallani oman kodin rakentaminen ja saneeraus sekä perheen kasvaminen. Nämä edellä mainitut syyt myös edellyttävät töissäkäyntiä, jotta voi säilyttää jo saavutetut elintavat ja etuudet sekä tarjota omille lapsilleen mahdollisuuden monimuotoiseen lapsuuteen.

5 LOPUKSI

Kirjoitin pääosan kirjallisesta opinnäytetyöstäni vuonna 2020 helmikuun lopun ja toukokuun lopun välisenä ajankohtana. Maailmantilanteeseen ja elämänkulkuun vaikutti merkittävästi Covid-19 virus, mikä pysäytti maaliskuun puolivälissä Suomen. Suomen hallitus päätti 12.3. peruuttaa kaikki yleisötapahtumat toistaiseksi. Kaikkien kulttuurialan työntekijöiden ja sidosryhmien kalenterit tyhjenivät hetkessä. Lisäksi hallitus linjasi, että 18.3. eteenpäin siirrytään etäopetukseen kaikissa koululaitoksissa ja päiväkodeissa otetaan vastaan vain yhteiskunnan arjen pyörittämisen kannalta merkittävässä ammatissa olevien työntekijöiden lapsia. Omat lapseni jäivät kotiin 16.3.2020.

Tämä kevät on ollut monella tapaa erittäin opettavainen. Vastoinkäymisiä on tullut tasalla tahdilla ja onnistumisen tunteita vähenevässä määrin. Monta kertaa olen päättänyt, että nyt lopetan yrittämisen opintojeni osalta, mutta aina seuraavan valvotun yön jälkeen olen kuitenkin jatkanut. En tiedä, mikä minua kuitenkin ajoi eteenpäin – ehkä häpeä siitä, etten ole saanut elämässäni mitään amatillista koulutusta päätökseen. Myös tietoisuus siitä, että minun pitäisi olla omassa työssäni Laivaston soittokunnassa esimerkkinä kollegoille, jotka ovat jo ennen työnteon aloittamista onnistuneet saattamaan omat opinnotsa päätökseen, motivoi minua opintojeni loppuun saattamiseen.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää itselleni syitä, jotka ovat pitkittäneet valmistumistani korkeakouluista. Onnistuin mielestäni hyvin sen tavoitteen saavuttamisessa. Opintojen alkutaipaleella valitsemani tie sotilasmuusikoksi sekä se, että se koulutus tapahtui kaukana sen aikaisesta opiskelukaupungistani on erittäin merkittävässä asemassa opintojen viivästymisen kannalta.

Jos saisin mahdollisuuden jutella 23-vuotiaan itseni kanssa tietoisena kaikesta tästä, mitä nyt olen itselleni selvittänyt, en silti kieltäisi itseltäni tätä urapolkua. Monen muun tilanteen ja vuosien varrella sattuneen tapahtuman kohdalla valitsemani asian suhteen neuvoisin kyllä toimimaan toisin.

Lähdeaineistoja lukiessani olen saanut entistä paremman käsityksen siitä, millainen opiskelija olen. Minulla on selvästi ollut aloitekyvyttömyyttä joidenkin asioiden suhteen ja olen keksinyt nopeasti muuta tekemistä, ettei minun tarvitsisi aloittaa esimerkiksi opinnäytetyön kirjoittamista. Pidän siitä, että saan tehdä opintoja muiden opiskelijoiden

kanssa. Vaikka syksyllä 2019 suoritettu englannin kurssi sai minut taas kokemaan häpeän tunnetta, kun muut kurssilaiset olivat yli 15 vuotta nuorempia ja opettajakin oli melkein kymmenen vuotta itseäni nuorempi. Suoritin kyseisen kurssin siksi, kun ei ollut enää muuta mahdollisuutta, koska se oli viimeinen tilaisuus suorittaa tuo kurssi lähiopintoina. Minulta puuttuu oma-aloitteisuutta ja uskoa omaan osaamiseen tämän tapaisten kirjallisten kurssien suorittamisessa.

Tulevaisuuden opintoja silmällä pitäen olen oppinut itsestäni seuraavia asioita. Minun täytyy luoda itselleni viikottain päiväkohtaiset aikataulut, miten käytän aikani ja myös päättää, että seuraan niitä. Aikatauluja suunnitellessani minun täytyy olla tarkkana, etten sorru yltiöoptimistisuuteen tarvittavan ajan suhteen. Jos oletan tehtäviin kuluvan ajan liian lyhyeksi, olen alusta asti ongelmassa aikataulun kanssa, mikä taas johtaa turhautumiseen, stressiin ja ongelman välttelyyn. Minun täytyy varata runsaasti aikaa ja olla tyytyväinen, jos aikaa kuluu vähemmän ja sitä säästyy muulle tekemiselle. Minun täytyy keskittyä vain yhteen asiaan kerrallaan ja priorisoida tehtävät tärkeysjärjestykseen. Ei ole olemassa toimivaa samanaikaista päätoimista opiskelua ja päätoimista työskentelyä. En saa antaa itseni suorittaa montaa tehtävää samaan aikaan, sillä se ei onnistu ja turhaudun. Jos en pääse alkuun tehtävässä, minun täytyy keskustella siitä opettajan tai muiden opiskelijoiden kanssa, pyytää apua ja kertoa ajatuksistani eikä jäädä turhautumiseni kanssa yksin.

Ei ole ollut helppoa tutkia syitä, jotka ovat johtaneet omaan epäonnistumiseen opiskelujen loppuun saattamisessa. Opinnäytetyön kirjoittaminen on ollut hyödyllinen ja kannattava projekti. Tulevaisuudessa, jos suinkin pääsen vielä jatkamaan opintoja, minun on hyvä palata tähän opinnäytetyöhön ja tutustua niihin toimintatapoihin, joita olen itselleni kehittämistehtäviksi suositellut.

LÄHTEET

Korhonen, V. 2014. Opintoihin kiinnittymisen arviointia kehittämässä. Nexus-itsearviointikyselyn teoreettista taustaa ja empiiristä kehittäystä. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Campus Conexus -projektin julkaisuja B:3. (Nexus-raportti, PDF). saatavilla <https://blogs.uta.fi/nexus-opas/kiinnittymisen-arviointi/oppimisen-ja-opiskelun-lahestymistavat/opintojen-koettu-merkitys-ja-priorisointi/>.

Korhonen, V. & Rautopuro, J. 2012. Hitaasti mutta epävarmasti – Onko opintoihin hakeutumisen lähtökohdilla yhteyttä opintojen käynnistymisongelmiin? Teoksessa V. Korhonen & M. Mäkinen (toim.) Opiskelijat korkeakoulutuksen näyttämöillä. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Campus Conexus -projektin julkaisuja A:1, 87–112. saatavilla <https://blogs.uta.fi/nexus-opas/kiinnittymisen-arviointi/oppimisen-ja-opiskelun-lahestymistavat/opintojen-koettu-merkitys-ja-priorisointi/>.

Kunttu K. 2016. Korkeakouluopiskelijoiden psyykinen terveys ja hyvinvointi –haasteet ja trendit terveystutkimusten valossa. Nytyin seminaari 26.10.2016. Opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelukykyä edistämässä. saatavilla https://www.nytyi.fi/wp/wp-content/uploads/2016/10/OPHY-SEMMA_Kristina_Kunttu.pdf.

Puupponen T-L. ja Korhonen V. 2014. Nexus-opas Otetta opintoihin. viitattu 18.5.2020 <https://blogs.uta.fi/nexus-opas/kiinnittymisen-arviointi/oppimisen-ja-opiskelun-lahestymistavat/opintojen-koettu-merkitys-ja-priorisointi/>.

Pyykinen M. 2018. Opiskelun ja työnteon yhdistäminen Tutkimus työssäkäyvien yliopisto-opiskelijoiden positiivisista käsityksistä arjessa jaksamisesta Pro gradu -tutkielma Kasvatustieteiden tiedekunta Kasvatusalan koulutusohjelma Lapin yliopisto. saatavilla <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ula-201802071023>.

Saarenmaa, K. – Saari, K. – Virtanen, V. 2010. Opiskelijatutkimus 2010.

Saarenmaa K., Virtanen V. 2011 Stressi haittaa korkeakouluopiskelijan opintoja. viitattu 18.5.2020 https://www.stat.fi/artikkelit/2011/art_2011-05-30_005.html?s=0.

Vanhanen-Nuutinen L., Saari J., Kotila H. Mäki K. 2018. Opintojen aikainen työssäkäynti – ongelma vai mahdollisuus ammattikorkeakouluopinnoissa? EUROSTUDENT VI –tutkimuksen artikkelisarja Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:10 saatavilla <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160726/okm10.pdf>.

Liitteet

Liite 1. Tutkintokonsertin juliste, käsiohjelma ja tallenteen Youtube-linkki

The poster features a close-up photograph of several brass instruments, likely trumpets and trombones, with their valves and tubing visible. The instruments are set against a dark, textured background. The text is overlaid on the image in white and orange colors.

**KÄYRÄTORVISTIEN
TUTKINTOKONSERTTI**

MIKKO PERÄLÄ | JENNI LAMMINEN

Haydn - Mozart - Beethoven - Gliere - Quef - Zimmer
Säestys: Päivi Nummelin, Quinsonitus, puhallinkvintetti

SIGYN-SALI ke 29.4.2015 klo 14:30

OHJELMA

Joseph Haydn	DIVERTIMENTO puhallinkvintetti
L.V. Beethoven	SONATA in F op.17 Jenni Lamminen, käyrätorvi Päivi Nummelin, piano
W.A.Mozart	KONSERTTO NR.3 KV447 Mikko Perälä, käyrätorvi Päivi Nummelin, piano
Charles Quéf	ALLEGRO Op.12 Mikko Perälä, käyrätorvi Päivi Nummelin, piano
Reinhold Glière	NOCTURNE Jenni Lamminen, käyrätorvi Päivi Nummelin, piano
Armas Järnefelt sov. Matti Laiho	AAMULLA VARHAIN Quinsonitus
Tapio Rautavaara sov. Kalle Kataja	SININEN UNI Quinsonitus
Hans Zimmer inst. Toni Isokivi	TIME elokuvasta "INCEPTION" Quinsonitus Saana Iijin, piano Aino Nisula, vibrafoni

Jenni Lamminen

Jenni opiskelee Turun AMK:ssa musiikkipedagogiksi Tanja Nisosen oppilaana, instrumenttinaan käyrätorvi. Hän valmistui vuonna 2013 Tampereen konservatorion ammatilliselta toiselta asteelta muusikoksi. Jenni pitää erityisesti orkesterissa soittamisesta ja kamarimusiisoinnista, ja osallistui kesällä 2014 Orkester Norden -orkesterin periodille Tanskassa. Jenni soitti Laivaston soittokunnan Nuori Puhallus -konsertin solistina keväällä 2015.

Mikko Perälä

Mikko Perälä aloitti käyrätorvensoiton Porissa Heino Hännisen johdolla ja ammattiopinnot Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemiassa Olli Hirvosen johdolla. Nykyään hänen opettajanaan toimii Timo Ronkainen.

Perälä on työskennellyt puolustuvoimissa vuodesta 2006, jolloin hän aloitti työt Satakunnan sotilassoittokunnassa käyrätorven varaäänentohtorina. Laivaston soittokuntaan äänenjohtajaksi Perälä siirtyi vuonna 2008. Lisäksi hän on työskennellyt Turun kaupunginteatterissa Kesäyön hymyilyä ja Jekyll & Hyde -musikaalien orkesterissa.

Kamarimusiikkia Perälä soittaa vuonna 2011 perustetussa Quinsonitus -vaski- ja lyömäsoitinrytityössä.

<https://youtu.be/HoAWsJFi7HA>